

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618201849
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2618201849.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci navrhovateľky: F. G., nar. XX.X.XXXX, adresa F., F. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou: JUDr. Lenka Čomajová, so sídlom Senica, Hurbanova 486 a manžela: P. G., nar. XX.X.XXXX, adresa F., S. L. XXXX/XX, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu: L. G., nar. XX.XX.XXXX, adresa ako navrhovateľka, v konaní zastúpenému procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 10P/46/2018-160 zo dňa 21.1.2020 - v časti výšky výživného, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom otca na maloletého Jakuba z r u š u j e a v zrušenom rozsahu vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol vo veci nasledovne:

Súd manželstvo účastníkov F. G., rod. T., nar. XX.XX.XXXX a P. G., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX pred Mestom F., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu F., vo zväzku 16, ročník 2002, na strane 1, pod poradovým číslom 90 rozvádza.

Súd o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením.

Súd zveruje maloletého L. G., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd určuje povinnosť otcovi platiť výživné na maloletého L. vo výške 150,-EUR mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd styk otca s maloletým L. neurčuje.

2. Pri rozhodovaní o výške výživného otca na maloletého L., ktorý bol na čas po rozvode predmetným rozsudkom zverený do osobnej starostlivosti matky, súd prvej inštancie vychádzal zo zistení, ktoré nadobudol na základe vykonaného dokazovania. Zo správy úradu práce mal súd preukázané, že navrhovateľka poberá prídavky na dieťa vo výške 23,68 Eur mesačne. Zo správy zamestnávateľa navrhovateľky Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Senica mal súd preukázaný jej priemerný čistý mesačný príjem vo výške 631,21 Eur. Zo správy zamestnávateľa manžela spoločnosti PLASTIC OMNIUM AUTO EXTERIORS, s.r.o. Lozorno mal súd preukázaný jeho priemerný čistý mesačný príjem vo výške 856,45 Eur. Z výpovede matky súd zistil, že spláca úver 8.000,- Eur, ktoré si zobrali počas manželstva s otcom maloletého so splátkou 128,- Eur mesačne a so zostatkom cca 6.000,- Eur. Z výpovede otca zistil, že spláca úver, ktorý si zobrali spoločne s matkou maloletého vo výške 30.000,- Eur v splátkach po 407,02 Eur mesačne so zostatkom 25.000,- Eur.

3. Pri určení výšky výživného súd prihliadol na schopnosti, možnosti a osobné a majetkové pomery oboch rodičov ako aj mal. dieťaťa. Súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľka mesačne poberá

finančné prostriedky v celkovej výške 654,89 Eur. S maloletým žije v domácnosti sama, mesačne platí za domácnosť celkovo 312,- Eur. Jej ďalšie výdavky pozostávajú zo splácania úveru v splátkach po 130,- Eur mesačne a výdavky na maloletého vo výške 90,- EUR mesačne. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Manžel je zamestnaný s mesačným príjmom 856,45 Eur. Žije v domácnosti svojich rodičov, ktorým prispieva sumou 150,- Eur mesačne. Ďalej platí 50,- Eur za telefón a spláca úver v splátkach po 407,02 Eur mesačne. Otec inú vyživovaciu povinnosť nemá. Mal. L. opakuje 7. ročník základnej školy, navštevuje CPPPaP v Senici, v minulosti navštevoval psychiatrickú ambulanciu.

4. Porovnaním osobných a majetkových pomerov oboch manželov (rodičov) ako aj pomerov mal. dieťaťa, prvostupňový súd určil otcovi platiť výživné ako uvedol vo výroku rozsudku. Takto určené výživné súd považoval za primerané vzhľadom na vek mal. dieťaťa ale i zárobkové možnosti a schopnosti rodičov.

5. Proti tomuto rozsudku, výlučne v časti výšky výživného na maloletého L., podala prostredníctvom svojej advokátky odvolanie matka maloletého, ktorým sa pri uplatnení odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) (že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam) a písm. h) (že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) domáhala, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok v napadnutej časti zmenil a určil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého L. vo výške 220,- Eur mesačne.

6. Argumentovala tým, že rozsudok v napadnutej časti je nezrozumiteľný, nedostatočne odôvodnený, súd neuviedol ako sa dopracoval k výške výživného, čo považoval za dokázané, ako vyhodnotil dôkazy a akými úvahami sa riadil. Súd neprihliadol na odôvodnené potreby maloletého L., ani na osobné a majetkové pomery otca, ani sa neriadil zaužívanou súdnou praxou pri určovaní výživného. Podľa odvolateľky súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže uprednostnil výdavky otca pred výživným na maloleté dieťa. Otec poberá mesačne 856,- Eur netto a podľa súdnej praxe patrí dieťaťu výživné vo výške 20 až 30% z čistého príjmu povinnej osoby. Pokiaľ uviedol, že spláca úver v splátkach po 407,02 Eur mesačne, namietala hodnovernosť tejto informácie a uviedla, že tento úver asi nespĺca, nakoľko jej chodili upomienky a bol jej aj doručený platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým bola spolu s otcom maloletého zaviazaná zaplatiť Poštovej banke sumu 22.992,54 Eur s príslušenstvom. V ďalšom poukázala na citované state z rozhodnutia Krajského súdu Košice sp. zn. 8CoP/118/2018 a Krajského súdu Trnava sp. zn. 23CoP/21/2018. Namietala, že súd neprihliadol na rozhodovaciu prax vyšších súdov, nesprávne právne vec posúdil, keď neuprednostnil výživné pred ostatnými výdavkami otca a určil výživné na maloletého syna vo výške 150,- Eur, čo nie je ani 20% z príjmu otca. Nadväzne poukázala na početné rozhodnutia Krajského súdu Trnava o potrebe určenia výšky výživného v rozpätí 20 až 30% z netto príjmu vyživovou povinného rodiča.

7. Odvolateľka poukázala ďalej na to, že maloletý L. má 15 rokov, má zdravotné problémy, pravidelne s ním navštevuje psychiatra, psychológa a rôznych odborných lekárov, o čom predložila súdu dôkazy. Má zvýšené výdavky na syna vzhľadom na jeho vek, ale aj vzhľadom na jeho zdravotný stav. Navyše nosí okuliare. Otec za synom nechodí, neučí sa s ním, vyšetrenia s ním neabsolvuje, o jeho zdravotný stav sa nezaujíma. Všetka starostlivosť o syna je výlučne na nej a na jej príjme. So synom žije sama v jednej domácnosti a platí všetky služby spojené s užívaním bytu. Otec býva u rodičov a teda má nepochybne nižšie náklady na bývanie. Navyše matka platí úver, ktorý si zobrali počas manželstva a otec úver, ktorý mal splácať, nespĺca. Preto na výdavky otca nie je možné prihliadnuť bez toho, aby bolo určené primerané výživné na maloletého L.. Odvolateľka považuje za nepochybné, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne skutkové závery a nesprávne právne vec posúdil. Súd sa nedostatočne zaoberal výškou výživného a nezohľadnil opodstatnené potreby maloletého dieťaťa, neprihliadol na súdnu prax a bez akéhokoľvek vysvetlenia určil výživné len vo výške 150,- Eur mesačne, čo nepokrýva náklady na maloletého. Takto určené výživné nekorešponduje ani s príjmom otca a jeho pomermi. Súd nerozhodol v záujme maloletého dieťaťa a v záujme naplnenia jeho potrieb, ale len v záujme otca dieťaťa.

8. K odvolaniu matka pripojila uznesenie Okresného súdu Senica č.k. 10P/66/2018-37 zo dňa 12.12.2018, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie tak, že zveril maloletého L. do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 150,- Eur mesačne s účinnosťou od 13.11.2018. Pripojila tiež uznesenia Okresného súdu Senica v danej veci o ustanovení procesného opatrovníka maloletému. Súčasťou príloh odvolania je tiež rozsudok Okresného súdu

Senica č.k. 10P/66/2018-208 zo dňa 30.1.2020, ktorým súd (na čas do rozvodu) zveril maloletého L. do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil povinnosť platiť výživné na L. sumou 150,- Eur mesačne s účinnosťou od 1.8.2018, pričom nedoplatok vo výške 515,- Eur otcovi povolil zaplatiť v splátkach po 50,- Eur mesačne. Prílohou odvolania je tiež upozornenia - výzvy Poštovej banky Bratislava adresované otcovi maloletého ako výzva na splatenie dlžnej časti úveru, zo dňa 21.1.2019 aj 18.2.2019. Matka k odvolaniu pripojila tiež platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní sp. zn. 21Up/1911/2019 zo dňa 8.1.2020, ktorým boli matka a otec ako žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcovi Poštovej banke, a.s. Bratislava istinu 22.992,54 Eur aj s príslušenstvom alebo podať v lehote odpor.

9. K doručenému odvolaniu matky otec predložil písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že s napadnutým rozsudkom súhlasí a nesúhlasí s matkou požadovanou výškou výživného 220,- Eur. Poukázal na to, že Okresný súd Senica rozsudkom č.k. 10P/66/2018-208 zo dňa 30.1.2020 právoplatným 11.3.2020 a vykonateľným 16.3.2020, určil výživné 150,- Eur mesačne, voči ktorému rozsudku matka maloletého odvolanie nepodala a s výškou výživného je spokojná. Naopak v rozvodovom konaní voči rovnakej výške výživného sa odvoláva a zdá sa jej nízka. Má za to, že v oboch konaniach súdy vychádzali z rovnakých skutočností a nie je dôvod na to, aby výživné bolo určené raz v sume 150,- Eur mesačne a raz v sume 220,- Eur mesačne. Maloletý L. chodí na základnú školu, nemá zvýšené výdavky, nosí okuliare, ktoré stoja 130,- Eur ročne, teda 10,83 Eur mesačne, čo nie je nadštandardná suma. Zdôraznil, že matka vyčíslila výdavky na maloletého L. sumou 90,- Eur mesačne. Otec mu platí výživné 150,- Eur mesačne a ak by sa matka mala podieľať rovnakým dielom na výžive, pri jej príjme by mala platiť výživné 118,- Eur mesačne, pričom na maloletého poberá výdavky 23,68 Eur mesačne. Spolu teda pre syna má peniaze vo výške 291,68 Eur, ktorá suma podľa otca je na pokrytie výdavkov syna postačujúca. Otec tiež uviedol, že platí spoločný úver v sume 407,02 Eur mesačne, sumu 150,- Eur platí výživné synovi. Na ostatné potreby mu tak zostáva len 300,- Eur, teda rovnako ako synovi. Úver takmer výlučne minula bývalá manželka tak, ako súdu uviedol. Ona nevlastní žiaden majetok, žije iba zo svojho platu, nevie prečo bývalá manželka uvádza, že výživné nekorešponduje s jeho majetkovými pomermi. V závere vyjadrenia navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

10. Ďalšie podania v odvolacom konaní do spisu doručené neboli.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej CMP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti výživného bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že súd prvej inštancie jednak vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho ani nevykonal potrebné dôkazy, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom a zároveň nesprávnym procesným postupom - nedostatočným odôvodnením rozsudku v napadnutom rozsahu, znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím boli naplnené dôvody pre zrušenie rozsudku v napadnutej časti v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a v zmysle § 391 ods. 1 CSP na vrátenie veci v zrušenom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že primeraným výživným zo strany otca na maloletého L. na čas po rozvode, vzhľadom na zistené a preukázané skutočné pomery účastníkov, je výživné v súdom určenej sume 150,- Eur mesačne, pričom odvolací súd nebol viazaný uplatnenými odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP). Keďže odvolanie matky nesmerovalo voči časti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, maloletý L. zverený do jej osobnej starostlivosti a rozhodnuté o styku, rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

13. V zmysle § 24 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode a určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti a kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (ods. 1). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia (ods. 3).

14. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. V zmysle ust. § 63 ods. 3 ZoR (súdom prvej inštancie na prípad neaplikovaného) ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

16. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

17. V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. V zmysle § 100 ods. 1 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode. V konaní podľa § 100 ods. 1 CMP pritom súd nie je viazaný rozsudkom súdu vydanom v konaní podľa § 36 Zákona o rodine o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu, ani v prípade, ak by toto rozhodnutie bolo vydané bezprostredne pred rozhodnutím v konaní podľa § 100 ods. 1 CMP. Túto skutočnosť zrejme prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní dostatočne nerešpektoval.

19. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnúť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnúť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale

i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku. V zmysle cit. ust. § 62 ods. 5 ZoR zákon pred potreby rodiča kladie potreby dieťaťa. Každý rodič teda má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Tie z výdavkov rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť súd nesmie zohľadniť pri výpočte výšky vyživovacej povinnosti voči dieťaťu. Rozhodnúť o výške výživného potom súd môže len na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania.

20. Podľa zaužívanej súdnej praxe, na ktorú poukazuje aj odvolateľka, výživné povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti by orientačne malo predstavovať 20% až 30% jeho čistých príjmov, samozrejme vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. V danom prípade 20% z preukázaného príjmu otca maloletého zo 856,45 Eur predstavuje sumu 171,- Eur, 26% sumu 220,- Eur a 30% sumu 257,- Eur. Súdom prvej inštancie určené výživné 150,- Eur je pod dolnou hranicou tohto rozpätia a predstavuje 17,5% z čistého mesačného príjmu otca maloletého.

21. Je potrebné prisvedčiť odvolateľke, že zdôvodnenie preskúmaného rozsudku v časti výšky výživného, obsiahnuté v ods. 30, je príliš strohé a nepodávajúce jednoznačné vysvetlenie prečo súd prvej inštancie za primerané výživné považoval práve výživné vo výške 150,- Eur mesačne. Z odôvodnenia nie je možné zistiť z akého dôkazu súd zistil, že mesačné výdavky na mal. sú 90,- Eur (z iného konania?), pričom v rozpore s tým matka v odvolaní tvrdí, že ani výživné 150,- Eur nepokrýva náklady na mal., a ani či a ako súd posudzoval ich reálnosť a primeranosť. V odôvodnení absentuje tiež posúdenie primeranosti výšky výživného v súlade so zaužívanou súdnou praxou, ktorá by orientačne mala dosahovať 20% až 30% čistého príjmu povinného rodiča s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Súdom určené výživné otca na 15 ročného L. vo výške 150,- Eur pritom nedosahuje ani dolnú hranicu uvedeného rozpätia, ktorá by bola v danom prípade cca 170,- Eur, pričom súd takýto výrazný odklon od súdnej praxe nijako neodôvodnil. Pokiaľ súd prvej inštancie určenie vyššieho výživného ako sumy 150,- Eur nepovažoval za primerané vzhľadom na ním zohľadňované mesačné výdavky na maloletého vo výške iba 90,- Eur mesačne (čo ale z odôvodnenia výšky výživného jednoznačne nevyplýva), bolo jeho povinnosťou aplikovať okrem použitých ustanovení Zákona o rodine aj ust. § 63 ods. 3 a zvážiť, či preukázaný príjem otca (keď inak je nemajetný), pri absencii jeho ďalších vyživovacích povinností, neumožňuje tvorbu úspor pre maloletého použiteľných v ďalšom živote dieťaťa. Za daných okolností súd prvej inštancie preto vec nesprávne právne posúdil, ak okrem iných na vec neaplikoval aj cit. ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine, resp. pochybil tým, že neaplikáciu tohto ustanovenia na daný prípad v preskúmanom rozsudku nijako neodôvodnil. Pokiaľ súd prvej inštancie určenie vyššieho výživného ako sumy 150,- Eur nepovažoval za primerané vzhľadom na splátku úveru majúcu byť hradenú otcom v sume 407,02 Eur mesačne (čo ale z odôvodnenia výživného rovnako nevyplýva), bolo potrebné takýto záver náležite odôvodniť a zároveň zohľadniť aj prednosť vyživovacej povinnosti pred ostatnými nie nevyhnutnými výdavkami rodičov, podľa cit. ust. § 62 ods. 5 ZoR, ako aj, že sa malo jednať o spoločný úver oboch rodičov.

22. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

24. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

25. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

26. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

27. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

28. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

29. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

30. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (riadnym neodôvodnením rozhodnutia v napadnutom rozsahu v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu účastníkom realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie v relevantných záveroch neodôvodnil, nie je dobre možné tento nedostatok napraviť až v konaní pred odvolacím súdom.

31. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu štvrtej výrokovej vety o výživnom zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP).

32. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude riadne v súlade s procesným predpisom vykonať všetky náležité a pre vec relevantné dôkazy, ktorých potreba vyplynie najmä z aplikácie cit. ust. § 63 ods. 3, ale aj § 62 ods. 2 a 5 ZoR, v rámci dokazovania okrem iného zistiť reálne výdavky a primerané a odôvodnené

mesačné náklady na mal., skutkový stav následne opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, následne vo veci v časti výživného (bežného a už aj zročného od právoplatnosti rozvodu manželstva) opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite, v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).